

De wereld van levende energie

Incasjamanisme in de praktijk

Inge Teunissen & Peter Geraedts

De wereld van levende energie

Incasjamanisme in de praktijk

© 2022 en © 2024 Inge Teunissen & Peter Geraedts

Eerste druk juni 2022, tweede druk december 2024

Omslagontwerp en illustratie Peter Geraedts

Illustraties binnenwerk Peter Geraedts

Opmaak binnenwerk Inge Teunissen

ISBN 9789403778532

NUR 728 / Spiritualiteit

Niets van deze uitgave mag gepubliceerd, openbaar worden gemaakt of uitgegeven worden zonder nadrukkelijke toestemming van de auteurs.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	13
Deel 1 – Een pad van het hart	17
1. Profetieën van de Incasjamanen	18
De omwenteling naar de nieuwe tijd – Mosoq Tiempo	18
2. Kosmologie van de Incasjamanen	20
Geschiedenis	20
De wereld van levende energie	21
Sami en hucha	21
Drie werelden	22
Sterrenkinderen	22
De zonnegod	22
Moeder Aarde en de bergen	23
Soorten paqo's	24
De zeven godinnen van de Andes	24
Pad van het hart	25
3. Ceremonieën en rituelen	26
Het creëren van een heilige ruimte	26
Tawantin Suyukuna (de 4 windrichtingen)	27
Het aanroepen van de windrichtingen	28
De wiraqocha	30
Een despacho ceremonie	31
Het Saminchakuy ritueel	34
Uitvoering	34
Het Muki ritueel	39
Uitvoering	40
Het Anchanchu ritueel	43
Uitvoering	43
4. De mesa	47
Vorming, samenstelling en voeding	47
Jij bent de mesa, de mesa is jou	47
Mesastenen ontmoeten	47
Samenstelling	48
Luisteren naar khuya's	48

Voeding en reiniging	49
Samay – khuya's in rust	49
Vervanging van khuya's	50
Een nieuwe of bestaande mesa	50
De energetische mesa	50
Spelen met de khuya's	50
De khuya's van de windrichtingen	51
De oostkhuya – Alto khaja khuya	51
De zuidkhuya – Pukara mesa	51
De westkhuya – Una khuya	52
De noordkhuya – Wayra of Q'ente khuya	52
Contact maken en wennen aan de khuya's	53
Slapen met de khuya's	53
De khuya's voeden met de vier elementen	53
Oefeningen met de khuya's 1 t/m 4	54
De oostkhuya	54
De zuidkhuya	55
De westkhuya	56
De noordkhuya	57
Gebruik van de khuya's op afstand	59
5. Spirituele Quechua woorden	60
Meditatieoefening	60
Spirituele woordenlijst	60
Deel 2 – De essentie van het hart	67
1. De 9 tempels van het hart – Sonqo T'aqwari	68
Overzicht	68
Tempel 1 – vreugde	68
Tempel 2 – bescheidenheid	69
Tempel 3 – zoetheid	69
Tempel 4 – dankbaarheid	69
Tempel 5 – harmonie	69
Tempel 6 – angst	69
Tempel 7 – boosheid	70
Tempel 8 – verdriet	70
Tempel 9 – wijsheid	70
Oefeningen met enkele tempels van het hart	71
Oefening met de tempel van zoetheid	71

Oefening met de tempel van angst	71
Oefening met de tempel van boosheid	71
Oefening met de tempel van wijsheid	72
Ritueel met de 9 tempels van het hart	72
2. De regenbooglaag van de aarde	73
Overzicht van de 7 regenboog sublagen	74
Sublaag 1 – De tempel van Qollary	74
Sublaag 2 – De tempel van de hucha mikhuy	74
Sublaag 3 – De tempel van K'anचाq	75
Sublaag 4 – De tempel van de muki's	75
Sublaag 5 – De tempel van Kuyuq	76
Sublaag 6 – De tempel van Kawaq	77
Sublaag 7 – De tempel van Uma Kawaq	77
3. Sjamanistische reizen	79
Stappen om te reizen	79
Meditatie – aandacht naar de ademhaling en het nu	79
Een mindfulness meditatie	79
Zintuigen openen – zien, voelen, horen, ruiken, proeven	81
Toestemming en intentie	81
Visualisaties bij sjamanistische reizen	82
Afsluiting van een reis	82
Traditionele Incamanieren van reizen	83
Oefeningen, meditaties en rites in de regenbooglaag	84
Oefening om de kamers te ervaren	84
Rite met de kristallen grot	84
Geleide meditatie in de 'green house'	85
Meditatie om contact te maken met je levensboom	87
Oefening om je te verbinden met visie	87
Oefening met de zevende sublaag	87
4. De 3 innerlijke schijven	90
De gouden schijf	90
Innerlijke zielen- of zonnenschijf	90
De zilveren schijf	90
Traditionele Incameditatie met de drie schijven	90
Symbool om jezelf te centreren, variant 1	91
Cirkel 1	92
Cirkel 2	92

Cirkel 3	92
Sluiting van de cirkels	93
Symbool om jezelf te centreren, variant 2	94
Cirkel 1	94
Cirkel 2 en 3	94
Cirkel 4	95
5. Geluid en vibratie	96
Vier muziekinstrumenten	96
De drum	96
De fluit	97
De ratel	98
Belletjes	98
Ritmes en hun betekenis	98
De vier ritmes op de drum	99
Drumoefening met de gouden en zilveren schijf	100
6. De mesa	102
De mesa – jouw heilige kosmos	102
Overzicht khuya 5 t/m 8	102
Tweede bliksem khuya – Warmi khaya khuya	102
Berg khuya – Apu khuya	102
Eerste ñusta khuya – Lloq’y ñusta khuya	103
Pachamama khuya	104
Oefeningen met khuya’s 5 t/m 8	104
Oefening met elke khuya	104
De tweede bliksem khuya	104
De berg khuya	104
De Pachamama khuya	105
Extra oefeningen	105
Een apachita bouwen	105
Een glas met water	106
Deel 3 – Openen voor kosmische energieën	107
1. De hucha rumi	108
Eenvoudige zuivering met de hucha rumi	109
Intensieve zuivering met de hucha rumi	110
Geboorteritueel, zuivering en extractie met de hucha rumi	112
Combinatie hucha rumi zuivering met vibratie 1	115

Combinatie hucha rumi zuivering met vibratie 2	116
Ritueel met het element hout	118
2. De Plejaden – Qotokuna	121
De sterren van Qotokuna	122
Ster 1: Asterope – Puriq qoto	122
Ster 2: Taygeta – Tarpuq qoto	122
Ster 3: Maya – Ñawi qoto	123
Ster 4: Celaeno – Munay qoto	123
Ster 5: Electra – Llank’aq qoto	123
Ster 6: Merope – Yllari qoto	123
Ster 7: Alcyone – K’anचाq qoto	124
Ster 8: Pleione – Mama qoto	124
Ster 9: Atlas – Kuraq qoto	124
Een waarzegging met Qotokuna	124
3. De initiatie van de Orion gordel	126
Het geven van de Orion initiatie	127
4. K’anचाq illuminatie	129
5. De 7 lagen van de bovenwereld	131
Laag 1 – De tempel van Muju	131
Kamer 1 – Sumaq Paqariy	131
Kamer 2 – K’anचाq	132
Kamer 3 – Animo	132
Laag 2 – De tempel van Puri	132
Kamer 1 – Paqaskan Ñan	132
Kamer 2 – Mosqoy	132
Kamer 3 – Yachachiq Qhari	133
Kamer 4 – Yachachiq Warmi	133
Kamer 5 – Rimanakuy	133
Kamer 6 – Qespi Khawana	133
Kamer 7 – Sumaq Yachay	133
Laag 3 – De tempel van Muju Chakuy	134
Kamer 1 – Uchuy Wawa	134
Kamer 2 – K’oňy	134
Kamer 3 – Maňakuy	134
Laag 4 – De tempel van Sumaq Kallpa	134
Kamer 1 – Munay Kallpa	135

Kamer 2 – Servicio	135
Kamer 3 – Ayllin Kallpa	135
Laag 5 – De tempel van de bergen, Apukuna	135
Overzicht van 12 bergen	136
Laag 6 – De tempel van de sterren, Chaskakuna	138
Laag 7 – De tempel van Huñunakuy	139
Oefeningen, meditaties en rites in de 7 bovenlagen	139
Oefening om de kamers te ervaren	139
Oefening met het lichtkoord, tempel van Muju	140
Balansoefening, tempel van Puri	141
Oefening Sonqo Kichay, tempel van Sumaq Kallpa	142
Oefening met 12 bergen, tempel van de Apukuna	143
6. De mesa	144
Overzicht khuya 9 t/m 13	144
Tweede ñusta khuya – Panya ñusta khuya	144
Payala khuya	144
Machula khuya	144
Phiero khuya	145
Lineage khuya – Pacha estrella	145
Oefeningen met khuya's 9 t/m 13	147
Oefening met elke khuya	147
De Phiero khuya	147
De lineage khuya	148
Deel 4 – Zegeningen van de mesa	151
1. Inzegeningsceremonie van de volledige mesa	152
Uitvoering	152
Twee mesa's	153
Energetische check-up van de mesa	153
Doop van nieuwe khuya's en zegening van de mesa	154
Doop van nieuwe khuya's – rumi ununchay	154
Zegening van de mesa – yawarchakuy of mesa ch'allay	155
Een mesa op reis	156
2. Zuiverings- en helingstechnieken	157
Zuiveringen	157
Kuti despacho	157
Zuivering met 5 stenen – pichay	158

Helingen	159
Traditionele heling met vier khuya's	159
Illuminatie met kristallen	162
Heling voor het openen van het reservoir met nectar	163
Rituelen om projecties en triggers te helen	166
Ritueel met K'anचाq qoto en Ñawi qoto	167
Ritueel met 5 stenen	167
3. Deeltechnieken tijdens helingen	169
Het doorsnijden van energetische koorden	169
Extractie van entiteiten	171
Ritueel voor extractie van voorouderlijke entiteiten met twee stenen	172
Ritueel voor extractie van voorouderlijke entiteiten in het maaggebied	174
Extractie van voorouderlijke entiteiten met de machula en de payala khuya, variant 1	175
Extractie van voorouderlijke entiteiten met de machula en de payala khuya, variant 2	176
Traditionele manieren om een zielsdeel op te halen	176
Ritueel 1 – een zielsdeel ophalen met een despacho	177
Ritueel 2 – een snelle manier om een zielsdeel op te halen	179
4. Traditionele Incameditaties	181
Meditatie voor vergeving	181
Meditatie met de drie werelden	181
Meditatie om jezelf te omarmen – Inti Mama Mañakuq	182
5. De Hatun Karpay – De drie grote inwijdingen	183
Munay – Yachay – Llank'ay	183
Zuiveringsritueel voor inwijdingen	184
De Munay Karpay	185
De Yachay Karpay	185
De Llank'ay Karpay	185
De Mosoq Karpay	186
Schema's	187
Schema 1: Betekenis en werking van alle khuya's	188
Schema 2: Positie van khuya's bij helingen	192
Schema 3: De 9 tempels van het hart	195

Schema 4: De 7 regenboog sublagen van de aarde	196
Schema 5: De 7 lagen van de bovenwereld	198
Schema 6: Quechua namen van sterren en planeten	202
Schema 7: De symbolische betekenis van getallen	203
Schema 8: Quechua namen en de symbolische betekenis van kleuren	204
Quechua woordenlijst	205
Bronvermeldingen	221
Ter overdenking	227
Over de auteurs	229
Inge Teunissen	
Peter Geraedts	

Inleiding

Een aantal decennia geleden daalden de Q'ero sjamanen, daartoe aangespoord door een eeuwenoude profetie, af uit hun dorpen in de hoge bergen van de Peruaanse Andes. Zij kwamen naar beneden om hun traditionele Incawijsheid en kennis in de wereld te brengen. Vanuit een diepgevoelde roeping dat hun oude wijsheid positieve invloed kon hebben en een belangrijk verschil kon maken in de nieuwe tijd die op komst was, reisden zij met tolken naar West-Europa en Noord-Amerika om helingen, inwijdingen, workshops en trainingen te geven aan westerse mensen.

Zo kwamen zij al snel twee keer per jaar naar Nederland en in 2011 startten ze een eigen, authentieke training om westerse mensen te onderwijzen en in te wijden op het pad van de Pampamesayoq. Hun oude wijsheid werd in die jaren, via de Engelse vertaling van hun toenmalige tolk Dennis Alejo Mango, opgetekend door Inge Teunissen in een vierdelige Engelstalige serie *The Path of the Energetic Mystic*. Inmiddels heeft hun oude kennis en wijsheid zich in het Nederlandse taalgebied verder verspreid. Wat in het eerste decennium van deze eeuw in huiskamersetting begon, verbreidde zich. Afgestudeerden van de Q'ero sjamanen gingen op hun beurt workshops en trainingen geven in de Nederlandse taal, zowel in Nederland als in België. Om verschillende redenen was er behoefte aan een Nederlandstalige training in deze bijzonder mooie, oude genezerstraditie.

Een Nederlandse vertaling van de serie leek voor de hand te liggen. Dat die nu voorligt in de vorm van 'een werkboek' komt door een ontmoeting tussen beide auteurs. Peter Geraedts, schrijver van verschillende boeken en afgestudeerd bij een Belgische sjamaan op het Incapad, kwam in contact met de uitgever waar de Engelstalige serie van Inge Teunissen was uitgegeven. In gesprek met de uitgever over de publicatie van zijn roman *De pelgrim en het ongeziene*, bracht Peter zijdelings naar voren dat hij een uitgebreid Nederlandstalig uittreksel had gemaakt van de ceremonieën, rituelen en helingstechnieken uit de serie. Tevens vertelde hij dat enkele Q'ero sjamanen hem hadden aangemoedigd om hun oude kennis en wijsheid als schrijver te delen en te verspreiden. De geïnteresseerde uitgever bracht Inge en Peter met elkaar in contact. Samen peilden ze of zij – op basis van Peters uittreksel en de vier Engelstalige boeken – een Nederlandstalig boek konden/wilden schrijven. Dat werd een volmondig 'Ja!'

Wij kenden elkaar niet, maar onze samenwerking om dit boek tot stand te brengen bleek verrassend aanvullend. De werksessies verliepen heel soepel, waren inspirerend en vol passie en bewondering voor dit oude medicijnpad van de

Inca's. Vanuit die passie is dit Nederlandstalige boek geschreven. Het is een ode aan deze traditionele, natuurgeneeskundige wijsheid die voor ons beiden een diepgaande, positieve invloed heeft op ons persoonlijke leven. Daarom bedanken wij vanuit ons hart alle Q'ero sjamanen die in de loop der jaren zijn afgereisd naar een totaal andere wereld dan die van henzelf en die de moed hebben opgebracht de cultuurschok te doorstaan om hun wijsheid te verspreiden en te delen met westerlingen zoals wij.

De intentie van dit boek is verdere verspreiding van het Incasjamanisme in het Nederlandse taalgebied, omdat wij van mening zijn dat de wijsheid van de Q'ero sjamanen een groot verschil kan maken in de levensomstandigheden van mensen, op de maatschappij en op het milieu. Het pad van de Incasjamanen is doordrongen van liefde en leven vanuit het hart, van dankbaarheid voor alles wat de aarde en de ons omringende kosmos ons geeft, van bescheidenheid en van een eenvoudige en op wederkerigheid gebaseerde leefstijl – het zogenoemde ayni.

Het is bedoeld als studieboek voor Nederlandstalige studenten op het pad van het Incasjamanisme en als naslagwerk voor helers op dit pad. Voor degenen die in het Nederlands trainingen of workshops geven in het Incasjamanisme kan dit boek een handleiding zijn. Het is ook bedoeld voor beoefenaars van andere sjamanistische richtingen, voor geïnteresseerden in dit pad en voor mensen die zelfheling willen toepassen. De mensen die nog onbekend zijn met deze materie, maar graag dit pad willen gaan lopen, raden wij aan om de begeleiding van een ervaren leraar of lerares op het Incapad te zoeken voor het oefenen met de rituelen, ceremonieën en helingstechnieken en hun vorming als sjamaan.

Zoals gezegd is het boek gebaseerd op de vierdelige serie *The Path of the Energetic Mystic*. Die boeken zijn de weerslag van een één-op-één vertaling van de leringen van de Q'ero sjamanen. Dat is dit boek nadrukkelijk niet; het is beschrijvend van aard. Achter in het boek is per deel en per hoofdstuk een lijst met bronvermeldingen opgenomen die verwijzen naar de serie, zodat de originele Engelse tekst gemakkelijk terug te vinden is. Hoewel de indeling van onderwerpen in de serie in hoofdlijnen is aangehouden, hebben wij sommige thema's of rituelen een andere plaats gegeven, omdat dit hier logischer was. Daarnaast hebben we extra kennis en wijsheid opgenomen vanuit onze aantekeningen, waarvan de meeste zijn gemaakt tijdens onze training op dit pad. Enkele oefeningen, rituelen en helingstechnieken zijn niet eerder gepubliceerd. Ook wordt wat uitgebreider ingegaan op het onderwerp sjamanistische reizen en meditatie-beoefening, omdat de Q'ero sjamanen daar tamelijk summier over waren. Als er sprake is van het gebruik van aantekeningen zijn deze eveneens vermeld in de lijst met bronvermeldingen.

Deel 1 is een introductie op het sjamanistische pad van de Pampamesayoq, ook wel hoeder van Moeder Aarde genoemd. De thema's in dit deel over de profetieën en de kosmologie van de Q'ero sjamanen bieden een kader waarbinnen de ceremonieën en rituelen die erna beschreven worden een duidelijke plaats en betekenis krijgen. De ceremonieën en rituelen die aan bod komen vormen de eerste stappen op dit pad.

De essentie van deel 2 wordt gevormd door het energetische hart en de cyclus van emoties die wij als mens doorlopen om te groeien naar wijsheid. Daarnaast wordt uitgebreid ingegaan op hoe te reizen in de lagen van Moeder Aarde en hoe te werken met de vele pure aarde-energieën, wezens en energetische instrumenten ter ondersteuning van helingsprocessen. De oefeningen en rituelen in dit deel zijn vooral gericht op zelfheling.

De kern van deel 3 wordt gevormd door de wijsheid van de Q'ero sjamanen over de kosmos en hoe als heler met de pure energie van sterrenstelsels, planeten en hemelwezens te werken. Daarnaast wordt in dit deel uitgebreid stilgestaan bij twee rivierstenen, de hucha rumi, waarmee een reeks diepgaande zuiveringsrituelen kan worden uitgevoerd.

Het laatste en vierde deel gaat hoofdzakelijk over de volledige mesa. Uitgebreid wordt ingegaan op hoe helingen te geven met meerdere mesastenen en deeltechnieken toe te passen tijdens helingen. In dit deel wordt daarnaast een overzicht gegeven van de drie grote inwijdingen op dit pad van de Pampamesayoq.

Over de opbouw van een eigen medicijnbundel, de mesa, wordt in elk van de vier delen van dit boek uitgebreid ingegaan. De mesa is immers het belangrijkste medicijn van een Pampamesayoq. Alle ceremonieën, rituelen, oefeningen en helingstechnieken die worden beschreven, zijn voorzien van een korte introductie waarin de intentie ervan wordt verwoord.

Omdat de Q'ero sjamanen en de mensen die zij helen tot beide geslachten behoren, wisselen wij in de tekst willekeurig af tussen hij/hem en zij/haar.

Tot slot is een Quechua woordenlijst met Nederlandstalige uitleg opgenomen.

Thans ligt er een tweede druk van dit werkboek voor, heruitgegeven bij Bookmundo. Met een nieuwe omslag en kleine aanpassingen in de tekst. Opnieuw hebben wij er met enthousiasme en passie aan gewerkt, gestimuleerd door de goede ontvangst ervan in de afgelopen jaren. Wij hopen dat de lezer dit boek als een waardevolle aanvulling ervaart op het pad van het Incasjamanisme.

Inge Teunissen en Peter Geraedts

Deel 1 – Een pad van het hart

Het eerste deel van dit boek is een introductie op het sjamanistische pad van de Pampamesayoq, hoeder van Moeder Aarde, volgens de traditie van de Q'ero sjamanen uit de hoge Andes van Peru. De thema's in deel 1 over hun profetieën en kosmologie bieden een kader waarbinnen de ceremonieën en rituelen die erna beschreven worden een duidelijke plaats en betekenis krijgen. De ceremonieën en rituelen die aan bod komen, vormen – naast het leren van een aantal belangrijke spirituele woorden – tezamen de eerste stappen op dit pad voor studenten en geïnteresseerden.

1. Profetieën van de Incasjamanen

De Q'ero indianen zijn de directe afstammelingen van de oude Inca's. Bij de Spaanse verovering van Zuid-Amerika in de zestiende eeuw vluchtten ze naar plekken hoog in het Andesgebergte. Daar waren ze onvindbaar voor de Spaanse veroveraars. De oorspronkelijke leringen van hun voorouderlijke medicijnmannen en -vrouwen werden onveranderd van generatie op generatie doorgegeven. Door het eeuwenlange isolement is hun kennis en wijsheid authentiek gebleven. Een deel van deze mondeling overgeleverde wijsheid betreft hun profetieën. We bespreken één belangrijke profetie, namelijk de omwenteling die wordt aangeduid met 'de nieuwe tijd'. Volgens de Q'ero sjamanen is het een tijd waarin de Inca's, hun voorouders, terugkeren.

De omwenteling naar de nieuwe tijd – Mosoq Tiempo

Een van de profetieën van de Q'ero sjamanen – die in hun eigen taal 'paqo's' worden genoemd – spreekt van een omwenteling. Deze periode – 'pachakuti' in het Quechua – breekt volgens de profetie aan als de gletsjers van de hoge Andes gaan smelten en de temperatuur op aarde gaat stijgen. Deze pachakuti is een tijd van veranderende kosmische energie en vibratie. Tevens is het een periode waarin mogelijk nieuwe ziektes kunnen ontstaan, zoals huidziekten. Ook kunnen hormonale veranderingen optreden. Tijdens de pachakuti krijgen mensen de mogelijkheid om te communiceren met voorouders en met overige overleden zielen. Ook onze verbinding met Pachamama, Moeder Aarde, wordt in die periode meer voelbaar voor ons. Volgens deze profetie is het een tijd om hun oude kennis en wijsheid met anderen te gaan delen.

Inmiddels is het alweer ruim dertig jaar geleden dat deze pachakuti aanving. Toen begonnen de ijskappen in het Andesgebergte te smelten. De Q'ero paqo's verlieten hun dorpen hoog in de bergen om na vijfhonderd jaar van afzondering hun kennis en wijsheid te gaan verspreiden. In eerste instantie gebeurde dat in nabijgelegen steden in Peru. De Q'ero paqo's kregen leerlingen buiten hun eigen dorpen, Peruanen en buitenlanders. Ze gaven helingen aan de plaatselijke bevolking. Door contact met westerlingen, onder wie Joan Parisi Wilcox, Elisabeth Jenkins en Alberto Villoldo, zagen ze mogelijkheden om de profetie verder te vervullen door hun kennis en wijsheid buiten Peru te verbreiden. Momenteel reizen veel Q'ero paqo's over de wereld om hun kennis te delen om op die manier Pachamama en de mensheid te helpen.

In het begin van de jaren 90 van de vorige eeuw startte volgens de paqo's een periode van verandering voor mens en aarde. Deze ontvouwt zich in ver-

schillende fasen, gerelateerd aan de verandering van standen van diverse planeten en sterrenstelsels. Hierdoor werden kosmische poorten geopend die invloed hebben op de energie en vibratie van de aarde en van de mens.

Volgens hun profetie vond het belangrijkste omslagpunt plaats in het jaar 2012. Vanaf dat jaar begon de nieuwe tijd: Mosoq Tiempo. Gedurende de zonnenuwende van 21 juni 2012 stonden volgens de paqo's vier hemellichamen op één lijn: de zon, Venus, Orion en Mercurius. Ook op 21 december 2012 stond er wederom een aantal planeten op één lijn. Dit leidde volgens hen tot een frequentieverhoging van de aarde en de mensheid. Hierdoor konden mensen gevoeliger worden voor wat er in hen en om hen heen gebeurde. Zo voelen steeds meer mensen de pijn van Moeder Aarde, die wordt veroorzaakt door de manier waarop wij met haar om zijn gegaan en dat nog steeds doen. De Q'ero paqo's gaan er vanuit dat Moeder Aarde bewustzijn heeft en dat haar pijn aardbevingen, orkanen en rampen veroorzaakt. Eveneens worden meer mensen gevoeliger voor hoe wordt omgegaan met het dierenrijk en gaan velen steeds bewuster om met hun voeding.

In 2012 kende de transitie naar de nieuwe tijd drie fasen, waarin zich steeds kosmische poorten openden. Hierdoor kwam er een betere toegang tot zowel ons bewustzijn als ons onderbewustzijn en kwam er meer verbinding tussen ons fysieke lichaam en ons energieveld. De paqo's nodigen hun leerlingen uit actief mee te werken aan dit veranderingsproces onder meer door heling van emoties die de kop opsteken. Door meer bewustwording van onze schaduwkanten, projecties en egoïstische trekjes verbeteren we onze fysieke gezondheid en vergroten we onze betrokkenheid bij andere mensen en de wereld.

Ook achteraf is het mogelijk om contact te maken met de energie van de kosmische poorten die in 2012 zijn geopend en dit veranderingsproces in te gaan. Bovendien is de transitie niet beperkt tot deze fasen, maar gaat voortdurend verder. Ook nu ervaren we nog steeds frequentieveranderingen.

2. Kosmologie van de Incasjamanen

Geschiedenis

De ontstaanslegende van de Q'ero indianen vertelt dat in oude tijden de Andes werd overheerst door een krijgersstam, de Wari genaamd. Door hun oorlogszucht schiepen zij alom instabiliteit en chaos. Vader Zon en Moeder Maan stuurden daarom Manco Capac en Mama Ocllo tezamen naar het zuidelijk halfrond om harmonie te brengen. Mama Ocllo en Manco Capac hadden een gouden staf bij zich. Manco Capac gooide die staf vele malen tot hij in de aarde bleef staan op de plek waar nu de stad Cuzco is. Zo ontstond het Incarijk met deze stad als het centrum ervan. In die tijd stond de agrarische samenleving aan het begin en ontstond er een leefwijze gebaseerd op wederkerigheid tussen de vele stammen in de Andes. Het was een tijd van actieve ruilhandel tussen de indiaanse veetelers die hoog in de bergen leefden en de kleine landbouwers in de lagere gebieden. Dieren en huiden, aardappelen en graan, zout, suiker en kruiden werden geruild in lokale marktplaatsen. Er brak een tijd van vrede aan.

De voortzetting van het Incarijk in de middeleeuwen versterkte deze vreedzame tendens. Door het aangaan van huwelijken tussen familieleden van stamhoofden en van de koninklijke familie werden stammen in het rijk geïntegreerd en werd uiteindelijk een uitgestrekt en zeer goed georganiseerd rijk geschapen met wegen, waterwerken, architectonisch beroemde gebouwen en tempels en opslagplaatsen voor voedsel en kleding voor alle inwoners.

Na een welvarende periode van honderd jaar waarin arm en rijk het goed hadden, luidde de komst van de Spaanse kolonisten een tijd van roofzucht, geweld en ziekte in. Het Incarijk stortte snel ineen, het aantal doden onder de inheemse bevolking was enorm. De Spanjaarden kwamen aan de macht en introduceerden, eveneens op gewelddadige wijze, het katholicisme. De Inca's werden niet alleen fysiek gedood, maar ook het inheemse geloof, hun ziel, werd vernietigd.

Nog steeds worden de Inca's herdacht door sjamanen uit de Andes. Tijdens ceremonieën en rituelen besteden zij aandacht aan de heling van hun ziel. Ook inheemse vrouwen weven ter nagedachtenis en ter ere van de Inca's nog altijd symbolen in hun doeken.

Tijdens de verovering door de Spanjaarden vluchtten Incastammen hoog de bergen of diep de jungle van de Amazone in om aan de achtervolging van de Spanjaarden te ontkomen. Zo ook de Q'ero indianen, waarvan gebleken is dat zij directe afstammelingen van de Inca's zijn.

Op incidenteel contact met de Spaanse kolonisten na, leefden de Q'ero indi-

anen afgezonderd van de rest van de wereld. Het eerste contact dat westers geschoolde wetenschappers hadden met de Q'ero indianen in de bergen dateert van 1955. Een expeditie onder leiding van cultureel antropoloog don Oscar Nuñez del Prado had een eerste ontmoeting met hen na eeuwen van afzondering. Het vermoeden over directe afstamming van de Inca's werd niet alleen bevestigd doordat de Q'ero de oude Incataal spraken, maar vooral door de quipu die bij hen nog in gebruik was. Omdat de Inca's geen geschreven taal kenden, gebruikten zij de quipu als geheugensteun; een groot koord met kleinere koorden eraan vast met knoopjes erin. De knoopjes staan onder andere voor gebeurtenissen, data of cijfers.

Voor wie meer wil lezen over de Spaanse verovering van het Incarijk en de profetieën van de Inca's raden wij de boeken *The Conquest of the Incas* van John Hemming en *The Secret of the Incas. Myth, Astronomy and the War against Time* van William Sullivan aan.

De wereld van levende energie

Volgens de Q'ero paqo's bestaat het gehele universum uit levende energie. Het is de bron waar alles uit voortkomt. De wereld van levende energie noemen zij kawsay pacha. Sterren en planeten, rivieren en zeeën, bergen en stenen, bomen en planten, huizen, meubels en voertuigen, voedsel, mensen en dieren, bestaan alle uit levende energie en staan energetisch in verbinding met elkaar. Zoals een vlinder die met zijn vleugels een lichte trilling in de lucht veroorzaakt wat de aanzet kan zijn tot iets dat aan de andere kant van de wereld kan uitgroeien tot een storm. De wereld van levende energie, de eenheid en verbondenheid ervan is de essentie van de kosmologie van de Q'ero paqo's. In ceremonieën, rituelen en helingen verbinden zij zich met deze kosmische energieën. Door deze te 'lezen' ontwikkelen zij zichzelf tot meesters in genezing op energetisch niveau. Het leren voelen van energie zonder iets aan te raken, is voor jonge leerlingen van de paqo's in hun eigen gemeenschap de eerste stap op het pad.

Een uitgebreide beschrijving van de wereld van levende energie vind je in het boek van Joan Parisi Wilcox, *Masters of the Living Energy. The Mystical World of the Q'ero of Peru*.

Sami en hucha

De Q'ero sjamanen onderscheiden twee hoofdsoorten van kosmische energie. Pure lichtenergie, in Quechua 'sami' genoemd, en zware energie, ofwel 'hucha'. Meestal zijn mensen de dragers van zware energie die wordt veroorzaakt door conflicten, geweld, competitie of boosheid. Soms kunnen ook dieren zware ener-

gie met zich meedragen en kan hucha voorkomen op bepaalde plekken in de natuur of in huizen en gebouwen. Dit onderscheid tussen zuivere en zware energie is niet het verschil tussen goed en kwaad. De paqo's verbinden er geen oordeel aan; beide zijn simpelweg energie.

Drie werelden

De Q'ero kosmologie kent drie werelden. De bovenwereld – 'hanaq pacha' in Quechua – de middenwereld – 'kay pacha' – en de onderwereld – 'ukhu pacha'. De onderwereld en de bovenwereld hebben voor de Q'ero paqo's een geheel andere betekenis dan in de christelijke religie. In dat geloof is de onderwereld de hel waar de duivel heer en meester is. Voor de paqo's is de onderwereld de binnenwereld van Moeder Aarde waar zich in diverse lagen tempels en wezens bevinden met zuivere, helende energie. Iets soortgelijks geldt voor hun bovenwereld. Een hemel zoals in de christelijke religie kennen zij niet.

De drie werelden hebben ieder een spirituele poortwachter die wordt geëerd en aangeroepen als de paqo's sjamanistische reizen tussen de werelden ondernemen. Voor die reizen is toestemming van deze poortwachters nodig. Zij beschermen de paqo tijdens zijn reis. Enkele van deze poortwachters zijn de Incakoningen van weleer.

Sterrenkinderen

In hun ontstaanslegende van het heelal schiep de god Wiraqocha de zon en de maan. Vader Zon en Moeder Maan gaven geboorte aan de sterren. De Q'ero paqo's beschouwen zichzelf als sterrenkinderen. Als je hen vraagt waar ze vandaan komen, zullen velen van hen zeggen dat ze van de Plejaden komen, het sterrenstelsel van de zeven zusters. Dit sterrenstelsel is in West-Europa in de wintertijd te zien en ligt dichtbij Orion. De astrologische kennis van de paqo's is zeer uitgebreid. De stand van de zon, de maan, planeten en sterrenstelsels is voor hen altijd bepalend geweest om tijdstippen en periodes te onderscheiden. Onder meer voor het zaaien en oogsten, het dagritme, voor de talloze vieringen en festivals, voor ontmoetingen en voor hun profetieën.

De zonnegod

De zon is voor de Q'ero sjamanen een belangrijke god. Zij beschouwen zichzelf als het volk van de zon en zien de zon als een medicijn god en een leraar. De beroemde ovalen gouden schijf die in de belangrijkste Incatempel van de stad Cuzco hing, de toenmalige hoofdstad van het Incarijk, stond hiervoor symbool. De gouden schijf vormde het tastbare symbool tussen de Inca's en de zonnegod.

De tempel Qori Kancha in Cuzco was het spirituele middelpunt van het Incarijk.

De zonnewendes in juni en december zijn voor de paqo's belangrijke feestdagen. Daarnaast eren zij ook Moeder Maan tijdens de volle maancycli met ceremoniën.

Moeder Aarde en de bergen

De Q'ero paqo's spreken over onze planeet als de Moeder en beschouwen de aarde als een baarmoeder. Pachamama voedt ons en geeft ons alles wat we nodig hebben. Om in een wederkerige relatie met haar te leven eren de Q'ero indianen haar veelvuldig met offerandes en gebruiken zij alles wat ze van haar ontvangen, ook door recycling. Deze wederkerige relatie wordt in het Quechua 'ayni' genoemd en is een centraal begrip in hun levenswijze. Als zij bijvoorbeeld 's ochtends voedsel klaarmaken wordt dit gedurende de dag helemaal opgegeten. Voedsel verspillen is voor hen hetzelfde als zware energie creëren en een uiting van disrespect.

Het medicijn van een Q'ero paqo wordt eveneens door Moeder Aarde geschonken: stenen en kristallen, cocabladeren, kruiden, bloemen, wol, dierlijke vetten en dierenhuiden. Zij geeft ons helende energie en als we opmerkzaam zijn, kan zij ons adviseren door ons signalen te geven. De Q'ero paqo's leven daarom in harmonie en in dankbaarheid met Moeder Aarde, wat zij dagelijks veelvuldig op verschillende manieren uiten.

Het pad van de Q'ero sjamanen is ook het pad van de bergen. Zij geloven in de natuurlijke kracht van de bergen – 'apu's' in Quechua – en eren hen zoals Moeder Aarde. Iedere paqo kent een geboorteberg, een berg waarbij hij vlakbij is geboren en waarmee hij energetisch nauw in verbinding staat. Elke berg in de Andes draagt voor hen een zekere helende energie, die overigens voor elke paqo weer anders kan zijn.

De berg Umantay staat voor veel paqo's voor wijsheid. Hebben zij vragen over hun werk als paqo dan maken zij een tocht naar deze berg, verblijven daar een tijd biddend en in contemplatie en maken een despacho of een apachita om de berg te eren. Een apachita is een bouwsel van op elkaar gestapelde stenen met de mesa er bovenop.

De berg Salkantay wordt door velen van hen beschouwd als een vrouwelijke berg. Het is de berg waar de godin Tomasa Huaman Tik'lla resideert, de godin van vrijheid. Deze berg kan worden bezocht om haar te ontmoeten. Soms, bij wijze van pelgrimage, klimmen paqo's naar de hoogste top van een berg om hun ziel te reinigen met salqa, de reinste energie op een bergtop. In ceremoniën, rituelen en bij helingen roepen zij de helende energie van de bergen aan.

Soorten paqo's

De Q'ero onderscheiden drie hoofdsoorten sjamanen. Zij die vooral met Moeder Aarde in contact staan worden Pampamesayoc genoemd; zij zijn hoeders van Moeder Aarde. Daarnaast kennen zij sjamanen die voornamelijk in contact staan met de bergen en de bovenwereld. Deze sjamanen worden Altomesayoc genoemd. Om Altomesayoc te worden moet je volgens de traditie drie keer achter elkaar door de bliksem worden getroffen. Slechts een enkeling overleeft dit. Tenslotte kennen zij de zogenaamde Kuraq Akulleq, wat wijze man betekent. Het is een paqo die veel ervaring heeft opgedaan op het pad en wordt gekozen door de Q'ero gemeenschap.

De zeven godinnen van de Andes

Naast kosmische goden, zoals de schepper Wiraqocha, de zon en de maan, kennen de paqo's zeven godinnen. Eén van hen resideert in het Titicaca meer, de anderen in de bergen van de Andes. Zij worden ñusta's genoemd. De paqo's kennen veel meer ñusta's, maar deze zeven godinnen zijn de belangrijkste helpsters van Moeder Aarde. Elke godin correspondeert tevens met een van de zeven hoofdchakra's. De paqo's geven initiaties om studenten en geïnteresseerden in te wijden in de heilige energie van deze godinnen.

Mama Ocllo	: de godin van het licht en van gronding, chakra 1
Doña Mujia	: de godin van emoties, chakra 2
Mama Simona	: de godin van de oorsprong, van de voorouders, chakra 3
Doña Teresa	: de godin van het hart, chakra 4
Maria Sakapana	: de godin van de wind en van communicatie, chakra 5
Huana Huaman Tik'lla	: de godin van visie, chakra 6
Tomasa Huaman Tik'lla	: de godin van wijsheid en vrijheid, chakra 7

Het is mogelijk een aparte ñusta mesa samen te stellen. Karen van Doesburg beschrijft deze godinnen en de inwijdingen uitgebreid in haar boek *De 7 godinnen-inwijdingen uit de Andes. Kanchis Ñusta Karpay. Oude wijsheid voor een nieuw tijdperk*.

Bij ceremonieën, helingen en inwijdingen verbinden de Q'ero sjamanen zich met deze onzichtbare wereld van kosmische krachten en wezens, met Moeder Aarde, de bergen en hun godinnen. Zij roepen ze aan en ze komen meteen, zonder te hoeven smeken om hulp, zoals in het christelijk geloof. Want de Q'ero paqo's